

Το προφίλ των θυμάτων στο Μάτι

Από τα συλλεγέντα στοιχεία, την ανάλυση και αξιολόγησή τους, προκύπτει το προφίλ και τα δημογραφικά στοιχεία των (104) θυμάτων μέχρι σήμερα από τη φονική πυρκαγιά την 23^η Ιουλίου 2018 στην Ανατολική Αττική και συγκεκριμένα στο Ν. Βουτζά, Μάτι και Κόκκινο Λιμανάκι των Δήμων Ραφήνας – Πικερμίου και Μαραθώνος, ως εξής:

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Από τον συνολικό αριθμό των (104) θυμάτων μέχρι σήμερα, έχασαν τη ζωή τους στο εξής περιβάλλον:

- α) Στην περιοχή του συμβάντος, τα (74) θύματα, ποσοστό 71,1%
- β) Στο Νοσοκομείο – Νοσηλευτικό Ίδρυμα, όπου είχαν μεταφερθεί με τραύματα, ή εξερχόμενα στις οικίες τους κατέληξαν τις επόμενες μέρες / εβδομάδες / μήνες, τα (21) θύματα, ποσοστό 20,2%, ενώ και
- γ) Πνίγηκαν στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή του συμβάντος, τα (9) θύματα, ποσοστό 8,7%

Επίσης από το συνολικό ως άνω αριθμό των (74) θυμάτων που έχασαν τη ζωή τους στην περιοχή του συμβάντος:

- ✓ Τα (70) θύματα εξ αυτών έχασαν τη ζωή τους σε ανοιχτό χώρο (υπαίθριους - εξωτερικούς χώρους (δρόμους, οικόπεδα, κατασκήνωση, παραλία κλπ), ποσοστό 94,6%
- ✓ Σε κλειστό χώρο έχασαν τη ζωή τους (4) θύματα, ποσοστό 5,4%. Πιο συγκεκριμένα:
 - α) Το (1) θύμα έχασε τη ζωή του εντός αυτοκινήτου, ποσοστό 1,3% και
 - β) Τα (3) θύματα σε στεγασμένο χώρο (σπίτι, γκαράζ κλπ), ποσοστό 4,1%

Ο πιο ασφαλής χώρος όταν εξελίσσεται η πυρκαγιά σε έναν οικισμό είναι η κατοικία. Κι αυτό αποδείχθηκε, αφού από τα συνολικά (74) θύματα που έχασαν τη ζωή τους στην περιοχή του συμβάντος, τα (71) θύματα, ποσοστό 95,9%, έχασαν τη ζωή τους εκτός κατοικίας.

Εξάλλου από τον ως άνω συνολικό αριθμό των (74) θυμάτων που έχασαν τη ζωή τους στην περιοχή του συμβάντος, την έχασαν στους εξής οικισμούς:

- ✓ Τα (33) θύματα, έχασαν τη ζωή τους στο Μάτι, πολλά δε εξ αυτών στη Λεωφόρο Ποσειδώνος, ποσοστό 44,6%
- ✓ Τα (31) θύματα, έχασαν τη ζωή τους στο Κόκκινο Λιμανάκι, εκ των οποίων τα 26 μόνον στο ίδιο οικοπεδικό χώρο στην Αργυρά Ακτή, ποσοστό 41,9%

- ✓ Τα (7) θύματα, έχασαν τη ζωή τους στο Ν. Βουτζά, ποσοστό 9,5%
- ✓ Τα (2) θύματα, έχασε τη ζωή του στο λιμάνι της Ραφήνας, όπου μεταφέρθηκαν όντας εγκαυματίες με πλωτά μέσα από την ευρύτερη θαλάσσια περιοχή, ποσοστό 2,7% και
- ✓ Το (1) θύμα – το 6μηνο βρέφος – έχασε τη ζωή του μεταφερόμενο με ασθενοφόρο στο Νοσοκομείο Παίδων, ποσοστό 1,3%

ΦΥΛΟ

Περαιτέρω, ως προς το φύλο, από το συνολικό ως άνω αριθμό των (103) θυμάτων:

- ✓ Τα (49) θύματα ήταν άρρενες, ποσοστό 47,1%,
- ✓ Τα (55) θύματα ήταν θήλεις, ποσοστό 52,9% και

ΗΛΙΚΙΑ

Εξάλλου, ως προς την ηλικία των θυμάτων, από τον ανωτέρω αριθμό των (104) θυμάτων, τα (60) θύματα, ποσοστό 57,7% είχαν ηλικία μεγαλύτερη από > 60 ετών, ενώ μικρότερα από < 60 ετών ήταν τα (44) θύματα, ποσοστό 42,3%.

Από τον συνολικό αριθμό των (104) θυμάτων και ειδικότερα των (44) θυμάτων ηλικίας μικρότερης των < 60 ετών, τα (8) ήταν παιδιά ηλικίας < 10 ετών - νήπια και βρέφη, ποσοστό 7,8 %. Το μεγαλύτερο θύμα ήταν μια γυναίκα 95 ετών και το μικρότερο θύμα, ένα βρέφος 6 μηνών.

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

Τέλος, ως προς την υπηκοότητα των θυμάτων, από το συνολικό αριθμό των (104) θυμάτων, τα (5) θύματα, ήταν αλλοδαποί (2 από Πολωνία, 1 από Γεωργία, 1 από Βέλγιο και 1 από Ρουμανία), ποσοστό 4,8% και τα (98) θύματα, ήταν ημεδαποί, ποσοστό 95,2%.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Επίσης από τα (104) θύματα που έχασαν τη ζωή τους:

- ✓ Τα (47) θύματα απανθρακώθηκαν ολικώς ή μερικώς, ποσοστό 45,2%
- ✓ Τα (48) θύματα υπέστησαν εγκαύματα και απώλεσαν τη ζωή τους εξ αιτίας αυτών, ποσοστό 46,1%
- ✓ Τα (9) θύματα πνίγηκαν, ποσοστό 8,7%

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Εξάλλου, όπως προκύπτει από τις απομαγνητοφωνημένες ενσύρματες επικοινωνίες από το Καταγραφικό Μηχάνημα του ΕΣΚΕ, η πυρκαγιά αυτή είχε επιπλέον μία ιδιαιτερότητα στις

οικιστικές περιοχές. Πιο συγκεκριμένα κατά το χρόνο έναρξης της πυρκαγιάς οι περισσότεροι κάτοικοι των οικισμών ανήκαν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, όπως πχ άτομα μεγάλης ή μικρής ηλικίας, ή άτομα με προβλήματα υγείας ή κινητικά κλπ. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα δημογραφικά στοιχεία, τα περισσότερα θύματα ανήκαν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και πιο συγκεκριμένα ήταν:

α) άτομα ηλικίας άνω των 60 ετών και

β) άτομα παιδικής - βρεφικής ηλικίας.

ΧΡΟΝΟΣ

Τέλος, ο χρόνος που τα θύματα έχασαν τη ζωή τους στην περιοχή του συμβάντος ήταν καθοριστικός για τον αριθμό αυτών. Πιο συγκεκριμένα τα (74) από τα (104) θύματα, όπως ήδη προαναφέρθηκε, έχασαν τη ζωή τους στην περιοχή του συμβάντος κατά το διάστημα της ημέρας και συγκεκριμένα μετά την ώρα 18:05 μμ, που μεταδόθηκε το ένα εκ των δύο μετώπων της πυρκαγιάς στο Νέο Βουτζά. Ωστόσο αν η πυρκαγιά αυτή εκδηλώνονταν, αναπτύσσονταν και εξαπλώνονταν στις οικιστικές περιοχές νυχτερινές ώρες, τα θύματα θα ήταν πολλαπλάσια.

ΑΙΤΙΑ ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΟΥ

Καταλυτικό ρόλο στον εγκλωβισμό κατοίκων και παραθεριστών και ειδικότερα των (104) θυμάτων έπαιξαν οι εξής παράγοντες:

α) η τοπογραφία (μεγάλες κλίσεις εδάφους κλπ),

β) η χωροταξία

γ) οι συνθήκες που δημιούργησε η πυρκαγιά, όπως, πολύ υψηλές θερμοκρασίες, πυκνός καπνός, εισπνοή τοξικών και θερμών αερίων κλπ και

δ) ο πανικός

Ο πανικός των κατοίκων, που λογικά προκλήθηκε από τον κίνδυνο της πυρκαγιάς και την έλλειψη ενημέρωσης των κατοίκων και παραθεριστών από τις αρμόδιες αρχές και η απώλεια αποπροσανατολισμού αυτών είτε κινουμένων με οχήματα είτε πεζοί, εξ αιτίας των πυκνών και σε πολύ μεγάλη έκταση καπνών, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που οδήγησαν στον εγκλωβισμό τους από την πυρκαγιά.

Σχετικά με την **τοπογραφία** των σημείων που βρέθηκαν τα θύματα στην περιοχή του συμβάντος, όλα βρέθηκαν σε περιοχές με μικρή κλίση >20% έως < 40% ή σε επίπεδες περιοχές. Κανένα δεν βρέθηκε σε χαράδρα.

Εξάλλου, ο παράγοντας <<**ευάλωτες ομάδες πληθυσμού**>>, σε συνδυασμό με τον παράγοντα <<**τοπογραφία**>> (έντονο ανάγλυφο ακόμη και εντός των οικιστικών ιστών, στενοί

δρόμοι, αδιέξοδα κλπ), και με δεδομένο, ότι ούτε έγκαιρη ενημέρωση - ειδοποίηση των κατοίκων και παραθεριστών από τις αρμόδιες αρχές υπήρξε, ούτε βέβαια ελήφθη απόφαση από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα οργανωμένης απομάκρυνσής τους, αλλά και το κυριότερο, δεν υπήρξε από τις πυροσβεστικές δυνάμεις απεγκλωβισμός και διάσωσή τους, αφού στον επιχειρησιακό σχεδιασμό της Πυροσβεστικής (Σχέδιο Αντιμετώπισης Δασικών Πυρκαγιών της ΠΕ.ΠΥ.Δ. Αττικής), δεν υπήρξε, εκτός άλλων πολύ σοβαρών λαθών και παραλείψεων, ειδικό σχέδιο επέμβασης για οργανωμένες επιχειρήσεις διάσωσής τους, ήταν οι σημαντικότεροι παράγοντες που η καταστροφική αυτή πυρκαγιά μετατράπηκε εκτός από καταστροφική και θανατηφόρα και μάλιστα με εκατόμβη θυμάτων.

Πηγή: Ανδριανού Γκουρμπάτση, Έκθεση Τεχνική, 2019, σελ. 96 επ.

Ανδριανός Γκουρμπάτσης
Αντιστράτηγος – Υπαρχηγός ΠΣ, ε.α, Νομικός
Ειδικός Ερευνητής – Δικαστικός Πραγματογνώμονας
Διερεύνησης Εγκλημάτων Εμπρησμού